

EKONOMİ VE FİNANS GÜNDEMİ

11-24 Haziran HAFTASI

GENEL MAKROEKONOMİK VERİLERE KISA BİR BAKIŞ (24/06/2024)

USD Kuru	32,90
EUR Kuru	35.37
Parite	1,07
Altın Ons	2.327
Altın Gr.	2.461
Brent Petrol	85,24
NİKEL	18.050
CDS	268
Faiz (2Y)	%42,03
TL Ref	%49,58
Enflasyon Tüfe (TÜİK)	%75,45
Enflasyon ÜFE	%57,68
BİST	10.695

KURUMSAL DANIŞMANLIK A.Ş.

1

HAFTANIN ÖNE ÇIKAN GÜNDEM MADDELERİ

YURT İÇİ GÜNDEM

- Ankara'da kritik ekonomi zirvesi. Bakan Şimşek, Dünya Bankası Grubu Başkanı Banga ile görüştü.
- Erdoğan 18 yıl sonra CHP Genel Merkezi'ne gelerek Özgür Özel ile görüştü.
- Dünya Bankası Türkiye'nin büyüme tahminini yüzde 3.1'den 3'e revize etti.
- Tapuda gerçek bedele geçiş başka bahara kaldı.
- Bakan Şimşek, FATH toplantısı için Singapur'a gidiyor.
- Denizbank 940 milyon dolar sendikasyon kredisi aldı.
- Merkez Bankası swap hariç Net rezervi bayram öncesi 5.9 milyar USD'a yükseldi.

- Borsadaki işlemlere yönelik vergi planı ertelendi, Borsa tekrar yükselişe geçti.
- Morgan Stanley analistleri Dolar/TL paritesinin 2025 ortalarında 39'a yükseleceğini öngörüyor.
- Merkez bankası Piyasa katılımcıları Anketi'nde yıl sonu enflasyonu %43,52'ye, dolar/TL ise 37,75 TL'ye düştü.
- Temmuz'da emekliye %25 zam beklentisi oluşmaya başladı. Ancak Hükümet hala dirençli duruyor.
- Yurt dışı çıkış harcı 150 TL'den 1000 ila 1.750 lira aralığında artması için Maliye düğmeye bastı. Bayramdan sonra vergi paketi meclise getirilecek. 226 milyar TL erk gelir yaratması beklenen paketin detayları da belli olmaya başladı.
- Maliye bakanlığı kayıt dışı ile mücadele kapsamında sahillere iniyor. Gece kulübü, restoran, beachler ve konut kiralama alanları mercek altına alınacak.
- Kay süt iflas etti. Balıkesir'deki fabrika icradan satılacak.
- Erdoğan: "bütün mesele yine geliyor, faiz olayına dayanıyor. İnşallah faizde atacağımız adımlarla enflasyonu son çeyrekte çok daha olumlu bir konuma taşımış olacağız" dedi.
- Vergi cezalarında uzlaşma dönemi kapandı. Bakanlık, vergi dairelerine gönderdiği talimatla, vergi cezalarında uzlaşmaya gidilmeden ve indirim yapılmadan cezaların tahsil edilmesini istedi.
- Servet vergisi ve kira stopajı torba yasa taslağından çıktı.
- Şimşek Londra'da yatırımcılarla görüştü. Görüşmeler sonrası Hazine'nin temmuz, ağustostaki yüklü dış borç ödemeleri öncesi yeni tahvil ihraçları bekleniyor.

YURT DIŞI GÜNDEM

- FED politika faizini sabit tuttu. Powell: faiz indirimini başlatacak güvene sahip değiliz. dedi.
- Japonya Merkez Bankası (BoJ) faiz oranını sabit tuttu. Tahvil alımlarını azaltabileceğini söyledi.
- Netanyahu savaş kabinesini feshetme kararı aldı. Halk sokaklarda Netanyahu'yu protesto ediyor.
- Putin, Kuzey Kore'yi ziyaret etti.
- Aşırı sağ endişesi yeniden hortladı. Fransa'da aşırı sağ seçimlerde öne çıkabilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Herkes merhaba,

Umarım sevdiğinizlerle birlikte güzel bir bayram geçirmiş ve tüm enerjinizi toplayarak sağ salim evinize-işinize dönmüşsünüzdür.

9 günlük bayram tatili sürekli gündemi takip etme alışkanlığı olan bizler için biraz uzun ve gündemden kapmamıza neden olan bir dönem oluyor. Biz tatili bitirerek gündemimize dönmeye çalışalım. Tabii biraz zor olacağının farkındayım 😊.

Toparlanma adına konuları bir özetleyelim isterseniz. Öncelikle USD kurunun bir miktar hareketlendiğini, borsanın önce biraz düştüğünü ve arkasından tekrar toparlandığını, torba yasa ile gündeme gelen vergi düzenlemeleri taslağının ortaya çıktığını, araç satışlarının kısmen hızlandığını, İsrail-Hamas savaşının, İsrail-Hizbullah savaşına yöneldiğini, Avrupa parlamentosu seçim sonuçlarının ülkeleri sarsmaya devam ettiğini ve özellikle Fransa'nın bundan ciddi bir şekilde etkilendiğini gördük.

Peki bu hafta ve önümüzdeki günlerde bizi ne bekliyor dersek; 7 temmuz sonrası otomobil piyasasının nasıl gelişeceği, TCMB'nin bu haftaki faiz kararı, Türkiye'nin gri listeden çıkıp çıkmayacağı haberi, yabancıların Türk tahvillerine olan ilgisinin devamı ve Hazine'nin temmuz, ağustos yüklü borç ödemeleri için planladığı tahvil ihraçları ile meclise sevk edilecek vergi içerikli torba yasanın son hali diyebiliriz.

Şimdi bu kısa girişin ardından konuları biraz daha açalım. Kur, bayram öncesi hareketlenmeye başladı. Sebep olarak yabancı girişlerinin yavaşlaması, Cumhurbaşkanı'mızın faiz ile ilgili verdiği beyanat, ağustos-eylül ayları gibi dövizin tekrar hareketleneceğine yönelik fısıltıların yaygınlaşması, temmuz-ağustos aylarında hazinenin yüklü borç ödeme takviminin yaklaşması, kurun gereğinden fazla düşük kalması, Merkez Bankası'nın rezervleri toparlamak için yaptığı döviz alımları, yerli yatırımcının döviz bozdurma eğiliminin azalması vb tüm durumların etkili olduğunu söyleyebiliriz. Uzun süre 32 TL'nin altında olan kurun 33 sınırına geldiğini gördük. Aslında orta vadeli planda 2024 yılı için ortalama kurun 36 olacağı öngörüsü ile paralel bir hareket olduğunu ve bu seviyelerden yavaş yavaş kurun 37-38 TL'lere doğru gideceğini beklemenin yanlış olmayacağını söyleyebiliriz. Kur bir miktar artmalı çünkü; ihracat için gerekli, ithalatın artmaması için gerekli, sene sonu turizm gelirlerinin azalması-yüklü dış borç ödemeleri ve kış ayları enerji ithalatının artacak olması nedeniyle döviz ihtiyacının artacak olması kur artışının sebepleri olarak sıralayabiliriz. Bununla birlikte kurun yavaş artacağını düşünmemeye neden olan gerekçeleri ise şöyle sıralayabiliriz; Türkiye'nin gri listeden çıkması ile birlikte yabancı sermaye akışının hızlanacak olması, Hazine'nin yeni tahvil ihraçlarına çıkacağı beklenmesi ve yabancıların Türk tahvillerine olan ilgisi, alınan tedbirlerle yılın ikinci yarısından itibaren yıllık enflasyon rakamlarının gerileyeceği, sıkı para politikasının devam ettirileceği gibi nedenlerin de kur artış hızını düşürüleceği kanaatindeyim.

Bu süreçte borsamız bayram öncesine kadar bir miktar kar satışı ve vergi korkusu nedeniyle kayba uğradı. Akabinde ise servet vergisinin taslaktan çıkarılacağı haberi ile bayram öncesi Perşembe-Cuma ve bayram sonrası Perşembe-Cuma olmak üzere tekrar eski seviyesine geri geldi. Torba yasanın daha da belirginleşmesi ile ve gri listeden çıkması muhtemel Türkiye'ye yabancı yatırımcı ilgisinin artması ile birlikte tekrar borsanın bir miktar daha yukarı gitmesini bekliyorum.

Torba yasa demişken, son iki haftadır en çok konuşulan şey yeni vergi düzenlemeleri oldu. Şirketlere asgari vergi uygulaması, gayrimenkul satışları konusunda yeni düzenlemeler ile vergi artışı, garson bahşişleri, istisnaların kaldırılması-daraltılması, KDV'ye ilişkin düzenlemeler, yurt dışı çıkış harçları vs. vs temel konular olarak haberleri meşgul etti. Tatil döneminde yurtdışının daha ucuz olduğunun farkına varan bizlerin soluğu komşuda aldık. Böyle olunca tabiki en çokta yurt dışı çıkış harcınının 150 TL'den 1500'e mi 3000'e mi çıkarılacağı gündem oldu. Magazinsel yaklaşımı bir yana bırakacak olursak, gerçek olan hükümetin bütçe gelirlerini arttırmak için her imkanı zorladığı ve zorlayacağına inanılmasıdır. Daha önce söylediğimiz gibi bu işin şakası yok, yılın ikinci yarısı acı reçetenin acısının ortaya çıktığı bir dönem olacaktır. Güzel bir söz var. "Başarı için bir dönem bedel ödemeyenler, başarısızlığın bedelini bir ömür boyu öderler" diye. Diyeceksiniz ki nerden çıkardın şimdi bu sözü. Benim anladığım hükümet enflasyon konusunda bu sefer ciddi. Bu ciddiyet ile ücretlere zam konusunda diremiyor, işsizliğin artması karşısındaki tepkileri göğüslüyor, emeklinin-ücretlinin gelirinin azalması tepkisine hazırlıklı, en son maliyenin vergi dairelerine gönderdiği yazı ile vergide uzlaşma dönemini kapattığını ve bahşiş dahil olmak üzere her şeyin vergisine göz diktiğini görüyoruz. Senenin başlarında sizlere en önemli tavsiyemin bu sene iyi bir vergi danışmanı ile çalışmanız olduğunu hatırlatırım. Bu sene vergi yılı olacak demiştik ve şimdi bu yeni düzene alışma dönemi geliyor. İster gönüllü alışacağız, istersek de bizi ihbar edeceklerin zorlaması ile alışacağız. Tercih sizin. Şirketler dışında, ailelerin bile artık bir vergi danışmanı tutma vakti gelmiştir. Demedi demeyin!!!

Gelelim araç satışlarına-kampanyalarına: Görünen o ki 7 temmuz'a kadar kampanyalar son hızla gidecek, gerçekten bir araç ihtiyacınız varsa düşünmeden alın derim. Ama gerçekten ihtiyaç değil de, biraz keyfe keder araç yenileme ihtiyacı varsa o kadar da telaş etmemek gerektiği düşüncesindeyim. Neden dersenez, hükümetin uyguladığı ve uygulamaya devam edeceği ekonomi politikaları bizleri bu sene mala değil nakite yatırım yapmaya teşvik ediyor. Gene sıkı para politikası devam edeceği varsayımı ile araç kredilerinin araç alımı için cazip olmayacağı, şirketlerin kredi bulmakta zorlanması nedeniyle bırakın yeni araç almayı, mevcutları bile satma eğiliminin artacağı, vatandaşın mevduat faizleri yerine yatırım olarak araç almayı tercih etmeyeceği, Çin arabalarının dünya otomobil piyasası üzerinde yarattığı fiyat baskısı vb bir çok nedenle ben 7 temmuz'dan sonra da araba fiyatlarının aniden artacağını şahsen beklemiyorum. Sorun negatif faizde. Eğer enflasyon düşmez ve negatif faiz devam ederse o zaman ev-araba fiyatları artacaktır. Aksi taktirde talep olmazsa artışlar maliyetle sınırlı olacağı kanısındayım.

Yurtdışında olan gelişmelerden en dikkat çekiciler ise, İsrail ve Avrupa'daki gelişmeler olarak bana yansıdı. İsrail artık her taraftan tepki alıyor ve içerden de çatlamalar geliyor. Bir tarafta siyasi varlığını savaşın devamı üzerine kuran bir Netanyahu, diğer tarafta ise bu soykırımı görmezden gelenlerin bile artık dayanamayarak "durun" dediği bir dünya baskısı. İşte bu süreç İsrail'i biraz Gazze'de yavaşlatıp, ilgi alanını kuzeye, Hizbullah'a yöneltmiş durumda. Yeni oyun alanları Lübnan olacak sanırım.

Biz bayram yaparken, Putin, Kuzey Kore'ye ziyaret gerçekleştirdi. Kısacası safları sıkılaştırma ziyareti diyebiliriz. Çin-Kuzey Kore-Rusya bloklaşmasının yansımaları. Kısa vadede bir şey ifade etmiyor ama uzun vade için önemli bir ziyaret olduğu söylenebilir.

Avrupa Parlamentosu sonuçlarından sonra Macron Fransa'da erken seçim kararı almıştı. Şimdi herkes hafta sonu Fransa seçimlerini merak ediyor. Aşırı sağcı Le Pen gelmesin diye her yerde gösteriler var ama partisi anketlerde ilk sıraya yükselmiş durumda. Avusturya, Macaristan, Hollanda, İtalya ve Almanya,'a ile birlikte Fransa'da da sağ partilerin giderek öne çıkmaya başladığına şahit olduğumuz bir dönem yaşıyoruz. Milliyetçiliğin giderek yükseldiği bu süreç Avrupa Birliği için sonun başlangıcı mıdır? sorusunu öne çıkmaya başlamış durumda. Eğer Avrupa ekonomik olarak hızla toparlanma sürecine girmez ise bu akımın hızlanacağını söylemek pekte yanlış olmayacaktır. Bu siyasi değerlendirme doğrultusunda Avrupa Merkez Bankası'nın ekonomilerini canlandırmak için başladığı faiz indirimlerine devam edeceğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Aynı şey ABD için geçerli değil. ABD'de FED'in faiz indirimine başlamak için daha fazla olumlu veri görmek isteği, birazda ekonominin Avrupa'ya göre daha iyi olmasından kaynaklanıyor. Daha sabırlı olmak için oyun alanları var ama Avrupa'nın yok. O zaman EUR/USD paritesinin 1.04-1.05'lere gerilemesi şaşırtıcı olmayacaktır düşüncesindeyim.

Bu hafta TCMB'nin faiz kararı haftası. Beklentim "faizde bir değişiklik yok, sıkı para politikasına devam edilecektir" şeklinde bir açılama gelmesi yönündedir.

Bayram sonrası sizleri daha fazla sıkmadan yazıyı burada bitirelim.

Herkese bol kazanç, serinlik ve sağlık dilerim.

Hoşçakalın, sağlıklılıkla kalın.

Zafer ÜNAL

Fark Kurumsal Danışmanlık-Kurucu Ortak